

Osmá Asijsko-pacifická lingvistická olympiáda

29. března – 12. dubna 2026

Úlohy

- Pozorně poslouchajte dozor a dodržujte jeho pokyny.
- Soutěž trvá 5 hodin. Zadání má 6 stran a obsahuje 5 úloh. Úlohy můžete řešit v libovolném pořadí.
- Během soutěže nesmíte používat žádné elektronické přístroje, psané či tištěné materiály ani jiné externí zdroje informací.
- Pokud budete mít k některé z úloh otázku, zvedněte ruku a zeptejte se dozoru. Dozor se před zodpovězením poradí s porotou.
- Pravidla, jak psát řešení úloh:
 - Nepřepisujte zadání úloh.
 - Řešení každé úlohy napište na samostatný list (nebo listy) papíru.
 - Na řešení používejte pouze přední stranu papíru.
 - Na každý list napište své jméno, číslo úlohy a pořadí daného listu v rámci řešení úlohy, tj.:

Jméno	...
Úloha č.	5
Strana č.	1 / 3

Jméno	...
Úloha č.	5
Strana č.	2 / 3

Jméno	...
Úloha č.	5
Strana č.	3 / 3

pro první, druhý a třetí list ze tří u páté úlohy.

Jinak může dojít ke ztrátě nebo nesprávnému přiřazení vašich řešení.

- Pokud není uvedeno jinak, popište vzorce či pravidla, která v datech objevíte. V opačném případě nezískáte plný počet bodů.

Úlohy musí být uchovány v tajnosti až do jejich zveřejnění na oficiálních stránkách APLO <https://aplo.asia>. Do té doby úlohy nezveřejňujte ani o nich ne diskutujte online.

Úlohy

Úloha č. 1 (20 bodů). Níže naleznete několik sloves v jazyce ja'a kumiai a všechny jejich možné překlady:

ʔij	dávám mu to	ʔua:	nutím ho jít
a:	jde	kuamp	nuť ho chodit!
map	chci ho	mij	dáváš mu to
mnʔij	dávají ti to	mxuʔtup	(on) tě nutí skákat
nua:	nutíme ho jít	ɲkmʔap	chtěj mě!
ɲmnuʔa:	nutíte mě jít	ɲnʔar	krade mě
xtup	[skáču skáče	namp	[chodíme (oni) chodí
ɲnar	kradu tě	ɲnma	chceme tě

Některé tvary částečně zastřel rozlitý inkoust.

(a) Přeložte do češtiny:

1. ʔamp
2. mnua:
3. ɲnmʔap

Každý tvar lze přeložit pouze jedním způsobem.

(b) V následujících tvarech jsou chyby:

4. ɲʔa:
5. kuʔamp

Opavte každý z nich doplněním právě jednoho písmene a následně je přeložte do češtiny.

(c) Přeložte do jazyka ja'a kumiai:

6. jdu	10. kradeš ho
7. jdeme	11. chtějí tě
8. nuť mě skákat!	12. dává mi to
9. chodíte	

⚠ Jazyk ja'a kumiai patří do yumanské jazykové rodiny. Mluví jím 4 lidé v Mexiku.

ʔ se vyslovuje krátkým pozastavením dechu jako uprostřed citoslovce *e-e*. ɲ a x jsou souhlásky. Symbol [:] za samohláskou značí, že se tato samohláska vyslovuje dlouze.

— Arul Kolla

Úlohy

Úloha č. 2 (20 bodů). Níže naleznete několik vět v jakijštině spolu s jejich českými překlady:

1. u'u te:ko bwi:kan	<i>Ten náčelník právě zpívá.</i>
2. huhusai mi:sim bwa:nak	<i>Hnědé kočky křičely.</i>
3. u'u chukui se:wa ponwak	<i>Ta černá květina byla bita.</i>
4. ume vakochim bwa:nak	<i>Ti hadi křičeli.</i>
5. chu:'u ume mosenim bwanria	<i>Pes křičí kvůli těm mořským želvám.</i>
6. tosai va:kot uka husai misita ponne	<i>Bílý had bude bít tu hnědou kočku.</i>
7. mo:sen usita uka sewata ponria	<i>Mořská želva bije tu květinu kvůli dítěti.</i>
8. bwanwan	<i>Někdo právě křičí.</i>

Jeden lingvista se na základě výše uvedených dat pokusil přeložit následující věty, ale dopustil se u toho chyb:

9. u'u u:si wikitta ponriawa	— Nesprávně: <i>To dítě je bito kvůli ptákovi.</i>
Správně: <i>Někdo bije ptáka kvůli tomu dítěti.</i>
10. u'u va:kot usita ponriawa	— Nesprávně: <i>Ten had je bit kvůli dítěti.</i>
Správně: <i>Někdo bije dítě kvůli tomu hadovi.</i>

(a) Přeložte do češtiny:

11. u:si bwi:kak
12. mo:sen ponwa
13. u'u wi:kit uka mosenta bwanriane
14. ume te:kom totosai se:wam po:na

(b) Přeložte do jakijštiny:

15. *Pták právě bije náčelníka.*
16. *Ti černí ptáci zpívají kvůli těm dětem.*
17. *Někdo právě bije toho hnědého psa kvůli té kočce.*

△ Jakijština se řadí mezi juto-aztécké jazyky. Mluví jí přibližně 20 500 lidí v mexickém státě Sonora a v Arizoně v USA.

bw, ch a [ʔ] jsou souhlásky. Symbol [ː] za samohláskou značí, že se tato samohláska vyslovuje dlouze.

— Kazune Sató, Cujoshi Kobajaši

Úlohy

Úloha č. 3 (20 bodů). Níže naleznete čísla 1 až 10 v ngitštině v abecedním pořadí:

arɯ arɤbhɯ arɤgyetdi atdi aza imbo ɪbhɯ ɪdre ɪfo ɔɔ

Pro čísla vyšší než 10 existují v ngitštině dva různé systémy: jeden tradiční a druhý modernější. V následující tabulce je uvedeno několik čísel vyšších než 10 v obou systémech s jejich odpovídajícími hodnotami. Čísla jsou seřazena vzestupně.

tradiční systém	nový systém	hodnota
otsivi		
	ɪdre dɔna ɔɔ na	
otsi dɔ atdi		
ɔɔɪ	ɪdre dɔna aza na	
(A)	ɪdre dɔna arɤgyetdi na	
arotsivi		23
adzoro dɔ atdi	ɔɔ kumi dɔna arɤgyetdi na	
(B)	ɪfo kumi dɔna arɤbhɯ na	
wadhɪ dɔ wadhɪvi	(C)	
ɔɔ wadhɪ dɔ otsi	arɤbhɯ kumi dɔna aza na	
(D)	arɤgyetdi kumi	
ɪbhɯ wadhɪ dɔ adzorovi	mɪya dɔna ɔɔ kumi dɔna ɪbhɯ na	
ɪfo wadhɪ dɔ ɔɔɪ dɔ ɔɔ	(E)	146
imbo wadhɪ dɔ ɪdre	(F)	
arɤbhɯ wadhɪ dɔ aba dɔ atdi	ɔɔ mɪya dɔna ɪfo kumi dɔna imbo na	
(G)	ɔɔ mɪya dɔna arɤ kumi na	
(H)	ɪbhɯ mɪya dɔna imbo na	305

Vyplňte prázdná pole (A–H). Zašeděné buňky není třeba vyplňovat.

△ Ngitština se řadí mezi středosúdánské jazyky nilosaharské jazykové rodiny. Mluví jí přibližně 85 000 lidí v Konžské demokratické republice. Dnes už si její tradiční číselný systém pamatuje pouze několik starších mluvčích.

ɛ, ɪ, ɔ a ɤ jsou samohlásky. Přestože v ngitštině existují tóny, v této úloze pro jednoduchost nejsou značeny. — *Kim Mingju, Vlad A. Neacșu*

Úlohy

Úloha č. 4 (20 bodů). Níže naleznete několik výrazů v jazyce lulamogi spolu s jejich českými překlady:

βatólóka	<i>obvykle utíkají</i>
tíβálíkukyaagálá	<i>nehledají to</i>
βálikutuvunáánízyá	<i>dávají nám odpovědnost</i>
tiβasééhúliká	<i>obvykle nemigrují</i>
titúkihalákátá	<i>obvykle to neškrabeme</i>
alikuβálá	<i>on počítá</i>
aalya	<i>on obvykle jí</i>
túlikugwá	<i>padáme</i>
tyalíkuβakuléémbéla	<i>on je nevede</i>
tufúkámíla	<i>obvykle si klekáme</i>
βálikwagálá	<i>hledají</i>
tyaβiikúlá	<i>on obvykle neodkrývá (něco)</i>
tyaagwá	<i>on obvykle nepadá</i>
títúlikuseehúliká	<i>nemigrujeme</i>
túmwaazíka	<i>obvykle mu (něco) půjčujeme</i>
βátukuléémbéla	<i>obvykle nás vedou</i>

(a) Označte správné tóny:

1. **tumutya** *obvykle se ho bojíme*
2. **tiβalikwanzulula** *nerozšiřují (něco)*
3. **titwoonoona** *obvykle nekazíme (něco)*
4. **alikutusiβa** *on nás svazuje*
5. **βaholoota** *obvykle chrápou*

(b) Přeložte do jazyka lulamogi:

6. *on ho nekazí*
7. *obvykle jim dáváme odpovědnost*
8. *obvykle nerozšiřujeme (něco)*
9. *utíkají*
10. *on se obvykle nebojí*

△ Lulamogi se řadí mezi bantuské jazyky atlantsko-konžské jazykové rodiny. Mluví jím přibližně 185 000 lidí v Ugandě.

β, w a y jsou souhlásky. Zdvojené samohlásky se vyslovují dlouze. Jazyk lulamogi má dva tóny: symbol \square nad samohláskou značí vysoký tón, nízký tón se neznačí. — Wang Čihun

Úlohy

Úloha č. 5 (20 bodů). Níže naleznete několik slov a frází v jazyce bangime spolu s jejich českými překlady:

à bìì ⁿ	tato koza	dʒèndʒé	krokodýl
à gàrìbù	tento žebrák	màà dʒéndʒè	jeho krokodýl
tùùré	hyena	dʒèndʒéndè	krokodýli
ā tūūrè	tato hyena	àà màà dʒéndʒéndè	vaši krokodýli
à kwàà	tento krk	kwāāndè	krky
máá bújágíndè	moje guavy	nì màā kwàāndé	jejich krky
tājndè	slaměné košíky	bùtígé	dikobraz
tāārè	pavouk	ā bütīgè	tento dikobraz
máá tààrè	můj pavouk	àà bütīgè	tvůj dikobraz
à dijàndé	tyto vesnice	pìjèw	zoborožec
māā dijà	jeho vesnice (j. č.)	àā pìjèw	tvůj zoborožec
tùndúru	příběh	nè màā pìjèwndé	naši zoborožci
màà túndúruéndè	jeho příběhy	màà kwáábéndè	jeho sukulenty

Přeložte do jazyka bangime:

1. vesnice (j. č.)	6. moje hyena
2. kozy	7. vaše hyeny
3. jeho koza	8. tito žebráci
4. tento pavouk	9. jejich slaměný košík
5. tato guava	10. náš sukulent

△ Bangime je izolovaný jazyk. Mluví jím přibližně 3 500 lidí na jihu Mali.

Jazyk bangime má tři tóny: vysoký (´), střední (¯) a nízký (`).

dʒ je souhláska. **ɛ** je samohláska. Zdvojené samohlásky se vyslovují dlouze. Symbol ⁿ za samohláskou značí, že se tato samohláska vyslovuje nosově.

Hyena, zoborožec a dikobraz jsou druhy zvířat. *Sukulent* je rostlina. *Guava* je druh ovoce.

— Panawat Tiačaron, Faráz Ahmed

Odpovědná redakce: Panawat Tiačaron

Redakce: Faráz Ahmed, Che Tien-sing, Shinjini Ghoshová, Zdravko Ivanov, Jang Čejjong, Jerome Jochems, Kim Mingju, Cujoši Kobajaši, Arul Kolla, Tamila Kraštanová, Vlad A. Neacșu, Dana Ospanovová, Leonardo Paillo, Pchan Tehung-le, Alexandr Piperski, Deeraj Pothapragada, Kazune Sató, Sara Túrová, Wang Čihun

Český text: Prokop Hanžl, Ondřej Peterka, Marie Smejkalová

Hodně štěstí!